

Dnr. SPV 2025/10

Första AP-fondens remissvar på delbetänkandet Om överföring av Första AP-fondens verksamhet och tillgångar till Tredje och Fjärde AP-fonderna (SOU 2025:105)

Betänkandets skrivningar överensstämmer i allt väsentligt med vad som har förevarit. Betänkandet ger också en rättvisande bild av Första AP-fondens (AP₁) styrelses argumentation avseende fördelning av de onoterade tillgångarna.

Betänkandet beskriver risker och sannolikheter för att tillgångar inte kan föras över till mottagande fonder vid årsskiftet. De tillgångar som inte överförs vid årsskiftet hamnar i avskild förvaltning. Om avskild förvaltning blir omfattande, långvarig eller om det finns behov av att föra tillgångar från avskild förvaltning till mottagande fonder kan frågor om jävshantering, ansvarsfrågor och placeringsbestämmelser för avskild förvaltning aktualiseras.

Betänkandets innehåll och riksdagens beslutade övergångsbestämmelser

Enligt propositionen är det relevanta för en tillgångs hantering tidpunkten för överföring. Sker det efter årsskiftet har tillgången hamnat i avskild förvaltning och Fjärde AP-fondens (AP₄) styrelse ska ensam ansvara för den så länge den ligger där. AP₁:s onoterade tillgångar uppgår till 108 miljarder, varav 47 miljarder i utländsk valuta.

Jävsbestämmelser för tillgångar i avskild förvaltning

Enligt övergångsbestämmelserna ska samma jävsregel tillämpas för avskild förvaltning (3 kap 8 § APL) som för övriga AP-fonder. Jävsregeln innebär att varken en AP-fondsstyrelse eller någon som en AP-fondsstyrelse uppdrar åt att besluta i viss fråga får ingå avtal med en annan entitet som den också företräder.

För AP₄:s styrelse kan ett antal situationer uppstå vid avskild förvaltning där eventuell osäkerhet kring tolkning och tillämpning av jävsbestämmelsen kan behöva undanröjas:

- Överlåtelse av tillgångar från avskild förvaltning till AP₄.
- Äskande av likviditet från AP₄ till avskild förvaltning för att möta befintliga utfästelser till onoterade innehav.
- Löpande hantering av tillgångar i avskild förvaltning samt avveckling av avskild förvaltnings övriga åtaganden, när dessa uppgifter involverar resurser från AP₄.

Andra AP-fonden i relation till Sjätte AP-fonden berörs på samma sätt av nuvarande bestämmelser.

Ansvarsförhållanden och placeringsbestämmelser för tillgångar i avskild förvaltning

Enligt riksdagsbeslutet ansvarar AP₄:s styrelse enskilt för avskild förvaltning. Fonderna, inklusive avskild förvaltning, är fortsatt från varandra oberoende myndigheter och AP₄:s styrelse är ansvarig för att anta och följa upp riktlinjer för placeringsverksamheten m.m. för avskild förvaltning.

Delbetänkandet föreslår en ansvarsfördelning mellan ledningarna och styrelserna för Tredje AP-fonden och AP₄ för tillgångar i avskild förvaltning. Om det delade ansvar mellan fonderna som föreslås i delbetänkandet önskas ha stöd i lag kan övergångsbestämmelserna behöva ändras.

Vissa placeringsbestämmelser i APL, som bl.a. valutasäkring, avkastningskrav och limiter, gäller inte för avskild förvaltning enligt övergångsbestämmelserna. Så snart onoterade tillgångar har förts över från avskild förvaltning till mottagande fonder omfattas de återigen av dessa bestämmelser. Med den svenska kronans valutarörelser skulle även en kortare period utan valutasäkring kunna leda till en betydande påverkan på pensionsmedlens avkastning. Om avskild förvaltning blir omfattande eller långvarig kan kraven på hur tillgångar i avskild förvaltning ska placeras och valutasäkras behöva förtydligas.

Stockholm, 15 oktober 2025

För Första AP-fonden, på uppdrag av styrelsen

Eva Lindström